

สภาวะ

การผลิตและการส่งออกสินค้าเซรามิกส์ในปัจจุบัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เล็ก อุตตะมะศิริ
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุตสาหกรรมเซรามิกส์ในบ้านเรา ประกอบด้วยอุตสาหกรรมขนาดต่าง ๆ ตั้งแต่อุตสาหกรรมในครัวเรือน อุตสาหกรรมขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เรามีโรงงานมากกว่า 500 แห่ง โดยประมาณ 92% เป็นอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว และขนาดเล็ก กระจายไปทั่วประเทศอีกประมาณ 8% เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีเครื่องจักรเทคโนโลยีการผลิตดี โดยมากซื้อเทคโนโลยีหรือพัฒนาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะอยู่ในบริเวณภาคกลาง อาทิ สระบุรี สมุทรสาคร เป็นต้น ทางภาคเหนือมีการพัฒนาเช่นกัน โดยเฉพาะทางลำปาง สำหรับมูลค่าของผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ที่ไม่รวมซีเมนต์และแก้ว มีมูลค่าประมาณเกือบ 20,000 ล้านบาทต่อปี

สภาวะการผลิต

สภาวะการผลิตในปัจจุบันยังจัดอยู่ในภาวะที่ดี ส่วนใหญ่ยังคงทำสินค้าเซรามิกส์เต็มกำลังการผลิต (Full Capacity) จะมีบ้าง บางผลิตภัณฑ์ซึ่งเจอผลกระทบจากสงครามอ่าวเปอร์เซีย อย่างไรก็ตาม หลังภาวะสิ้นสุดสงคราม คาดว่าผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ที่ใช้ด้านก่อสร้างจะไปดี ด้วยต้องใช้บูรณะ และสร้างที่อยู่อาศัยใหม่

ในบ้านเราผลิตผลทางเซรามิกส์อาจจัดได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กลุ่มวัตถุดิบ แร่ และ Compound Clay

แร่ และวัตถุดิบที่ผลิตมากได้แก่ ดินขาว Plastic Clay ถัดมาเป็น Feldspar โดยมีผลผลิตมากกว่า 8 แสนตันต่อปี ในปีที่แล้ว (พ.ศ. 2533) ตารางที่ 1 แสดงค่าความต้องการวัตถุดิบในปีที่แล้ว และปีนี้

จะเห็นว่าเมื่ออัตราความต้องการวัตถุดิบในปีนี้ (2534) เพิ่มขึ้นประมาณมากกว่า 20% เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ดังนั้นผลผลิตของกลุ่มวัตถุดิบในปีนี้อาจต่ำกว่าประมาณ 1 ล้านกว่าตัน ทั้งนี้ไม่รวม Compound Clay และ Zirconium Silicate อีกเกือบ 1 หมื่นตัน

2. กลุ่มผลิตภัณฑ์เซรามิกส์ดั้งเดิม (Traditional Ceramic)

ผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้ส่วนใหญ่ใช้งานในด้านก่อสร้างและภาชนะบรรจุอาหารเป็นหลัก นอกจากนี้ก็มีเครื่องประดับของชำร่วย เป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่ทำในบ้านเราพอจำแนกได้ดังนี้

- 2.1 กระเบื้องปูพื้น และบุฝา และโมเสก
- 2.2 เครื่องสุขภัณฑ์
- 2.3 ถ้วยชาม
- 2.4 อิฐและวัสดุทนไฟ
- 2.5 ลูกถ้วยไฟฟ้า
- 2.6 อิฐต่าง ๆ
- 2.7 โลหะเคลือบ
- 2.8 โถ่ง
- 2.9 เครื่องประดับและของชำร่วย

ฯลฯ

ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ทำขึ้นเพื่อใช้ในประเทศ และเพื่อการส่งออก กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญมากสำหรับอุตสาหกรรมเซรามิกส์ในบ้านเรา กำลังผลิตของสินค้าเซรามิกส์ได้แจกแจงในตารางที่ 2 ซึ่งมีกำลังผลิตประมาณ 6 แสนกว่าตันต่อปี ในปี พ.ศ. 2533 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้น 15% ในปีนี้

ตารางที่ 1 ความต้องการวัตถุดิบ (ตัน/ปี)

	2533 (ตัน/ปี)	2534 (ตัน/ปี)
CHINA CLAY	265,000	322,000
BALL CLAY/PLASTIC CLAY	158,000	210,000
RED CLAY	78,000	100,000
SODIUM FELDSPAR	236,000	306,000
POTASSIUM FELDSPAR	26,000	34,000
SILICA SAND	40,000	50,000
LIMESTONE	20,000	22,000
TOTAL	823,000	1,044,000

ตารางที่ 2 กำลังการผลิต (โดยประมาณ) ของอุตสาหกรรมเซรามิกส์กลุ่มดั้งเดิม (Traditional Ceramic) บางส่วน

ผลิตภัณฑ์	พ.ศ. 2533 (ตัน/ปี)	พ.ศ. 2534 (ตัน/ปี)
1. กระเบื้องโมเสค	58,000	85,000
2. กระเบื้องปูพื้นและบุฝา	430,000	582,000
3. เครื่องสุขภัณฑ์	80,000	110,000
4. ถ้วยชาม	71,000	80,000
5. วัสดุทนไฟ	100,000	100,000
6. ลูกถ้วยไฟฟ้า	8,300	10,000

ผลผลิตส่วนใหญ่ยังคงเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเบื้องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกระเบื้องปูพื้น กระเบื้องโมเสค กระเบื้องบุฝา ฯลฯ

3. กลุ่มเซรามิกส์ใหม่และเซรามิกส์เทคนิค (Technical and New Ceramic)

ผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้เริ่มเป็นผลิตภัณฑ์ที่เริ่มทำในบ้านเราไม่กี่ปี ส่วนใหญ่จะเป็นเซรามิกส์ชิ้นส่วนที่ใช้งานทางไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนงานด้านเทคนิค ด้านเครื่องกลในกลุ่มนี้มี

3.1 วัสดุขัดถู (Abrasive)

3.2 แม่เหล็กเซรามิกส์ (Ceramic Magnet) ซึ่งรวมถึง Ferrite ชนิดต่าง ๆ

3.3 Alumina Substrate สำหรับ I.C.

3.4 Piezoelectric Ceramic

3.5 ลูกบด Alumina

เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็น การส่งออกมากกว่าที่จะใช้ในประเทศ โดยเฉพาะ Ferrite และ Alumina

Substrate ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้มีกำลังผลิตทั้งหมด ปีละไม่
ถึง 5 พันตัน แต่มูลค่าสูงด้วยเป็นผลิตภัณฑ์ใช้เทคโนโลยี
การผลิตสูงกว่ากลุ่มอื่น

การส่งออกสินค้าเซรามิกส์

ด้วยสินค้าเซรามิกส์ในบ้านเรามีคุณภาพและมาตรฐาน

ดี ตลอดจนรูปแบบเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ทั้งใน
ยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และในแถบเอเชีย จึงทำ
ให้การส่งออกของผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างมากมาในช่วง
6-7 ปีที่ผ่านมา จากตัวเลขการส่งออกในปี 2526 นั้น มี
มูลค่าเพียง 418 ล้านบาท ต่อมาอีก 6 ปี คือในปี 2533
มูลค่าส่งออกสูงถึง 3,061 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่า 300%

ตารางที่ 3 การส่งออกอุตสาหกรรมเซรามิกส์ (*)

ผลิตภัณฑ์	ปี 2532	ปี 2533 (**) (มกราคม-กันยายน)	ปี 2534 ประมาณการ
1. กระเบื้องปูพื้น บัวผา และโมเสค	1,171.6	817.2	1,340
2. เครื่องสุขภัณฑ์	401.7	360.2	740
3. ถ้วยชาม	982.6	905.6	2,400
4. ลูกถ้วยไฟฟ้า	14.3	64.4	60
5. ของชำร่วยและเครื่องประดับ	490.7	588.2	960
รวม	3,060.9	2,735.6**	5,500

ตารางที่ 3 แสดงมูลค่าการส่งออกของสินค้าเซรามิกส์
ใน 3 ปี ปี 2532 ส่งออก 3,060.90 ล้านบาท ส่วนใน พ.ศ.
2533 มูลค่าการส่งออกประมาณ 4 พันกว่าล้านบาท สำหรับ
ในปีนี้ (2534) การส่งออกคาดว่าจะประมาณ 5,500 ล้านบาท
อัตราการเพิ่มประมาณ 15% ในกรณีที่เหตุการณ์ปกติหรือ
สงครามอ่าวเปอร์เซียจบลงเร็ว

สินค้าส่งออกในปีที่แล้ว (2533) ถ้วยชามได้กลายมา
เป็นอันดับ 1 แทนที่กระเบื้องซึ่งเคยครองยอดสูงอันดับ 1
ของการส่งออกสินค้าเซรามิกส์มาตลอด ในปีนี้ (2534)

คาดว่าถ้วยชามก็ยังคงเป็นอันดับ 1 ของการส่งออก ตามมา
ด้วยกระเบื้อง ส่วนของชำร่วยและเครื่องประดับก็จะมี
ยอดการส่งออกสูงมากขึ้นเช่นกัน ดังแสดงในตารางที่ 3

การส่งออกเซรามิกส์ยังมีช่องทางที่ดี ยังได้รับการสนับสนุน
จากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐไม่ว่ากองฝึกรอบรม ศูนย์
ส่งออก ฯลฯ ของกระทรวงพาณิชย์ และหน่วยรัฐอื่น ก็จะทำให้
การส่งออกของสินค้าเซรามิกส์มีอนาคตที่สดใสมาก
อีกนาน

* กรมเศรษฐกิจพาณิชย์

** ตัวเลขเพียง 9 เดือน คาดว่าทั้งปีประมาณ 4 พันกว่าล้านบาท